

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Lar Rekkembeek (Menen, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018E142
Mei 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksoopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie.....	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	11
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	12
1.3.6	Introductie tot het projectgebied.....	13
1.3.6.1	Ruimtelijke situering.....	13
1.3.6.2	Geplande werken.....	14
1.4	Assessmentrapport.....	16
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	16
1.4.1.1	Landschappelijke situering	17
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	21
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	22
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	23
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis.....	24
1.4.2.1	Historische context.....	24
1.4.2.2	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	24
1.4.2.3	Overzicht van de gekende archeologische waarden	27
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen.....	31
1.5	Synthese	35
2	Bibliografie.....	36
3	Bijlagen.....	37

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Inplantingsplan ontworpen toestand (bron: opdrachtgever).	15
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	17
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	18
Figuur 8: Hoogteverloop van het projectgebied (van noordwest naar zuidoost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2018 (Bron: Geopunt).....	20
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	21
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart (Bron: Geopunt).....	25
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	26
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	27
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	31
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	32
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).	32

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	33
Figuur 23: Huidige toestand van het terrein (Bron: Google Streetview).....	34

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....16

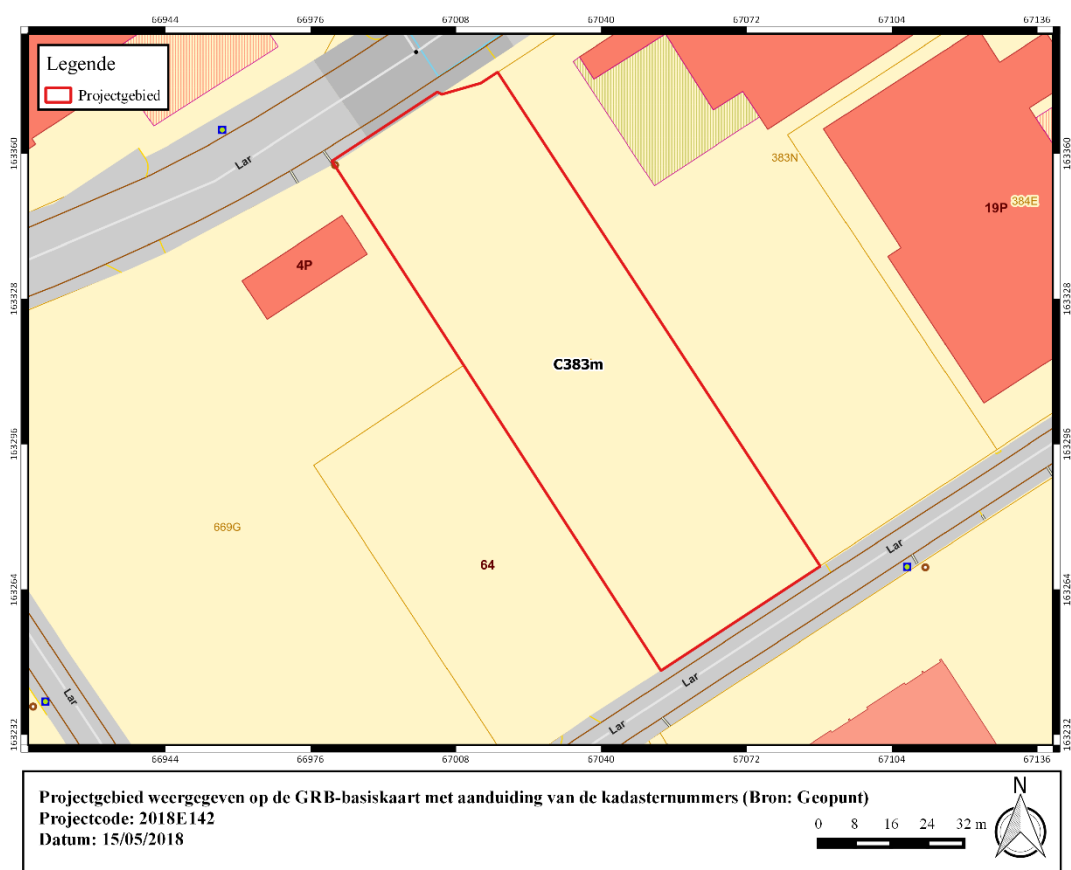
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

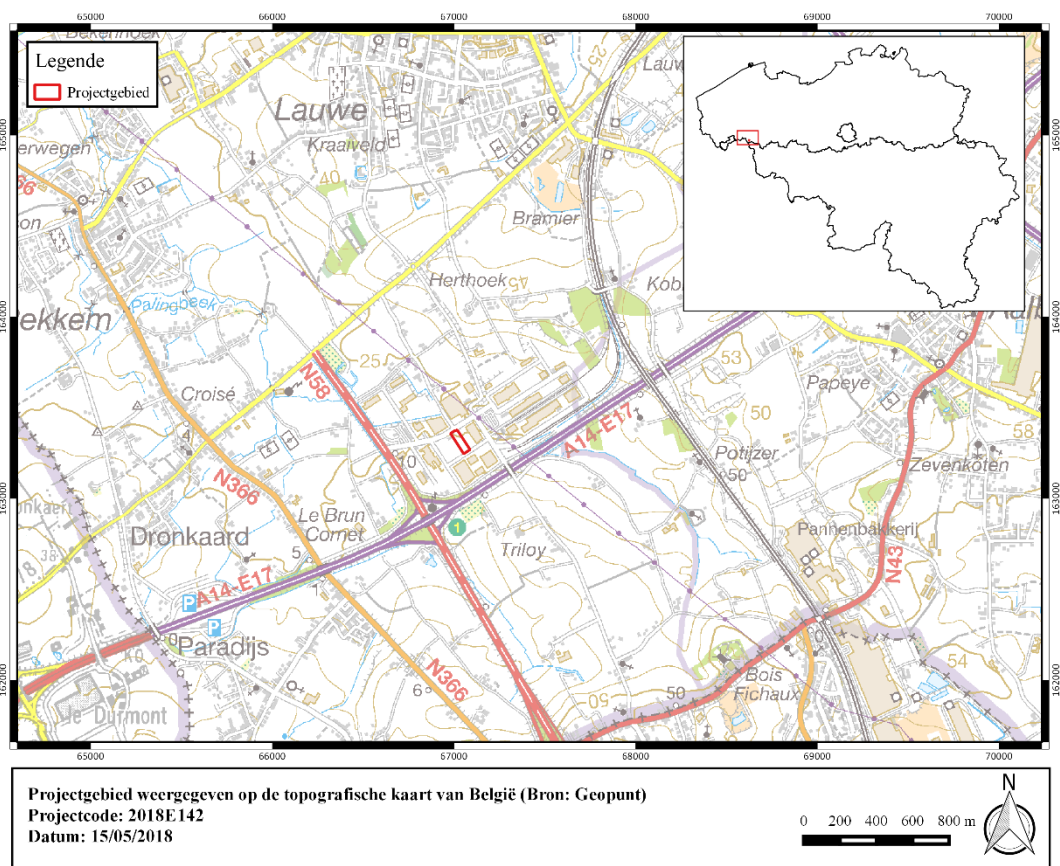
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Menen
	Deelgemeente	Lauwe
	Postcode	8930
	Adres	Lar 8930 Lauwe
	Toponiem	Lar Rekkembeek
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 66913 Y _{min} = 163229 X _{max} = 67139 Y _{max} = 163386
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Menen, Afdeling 3, Sectie C, nr's 383m Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een gebied voor milieubelastende industrieën. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 5523 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is economisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning. De opdrachtgever wenst het verkrijgen van de vergunning af te wachten alvorens over te gaan tot de prospectie met ingreep in de bodem.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Lauwe Rekkembeek werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

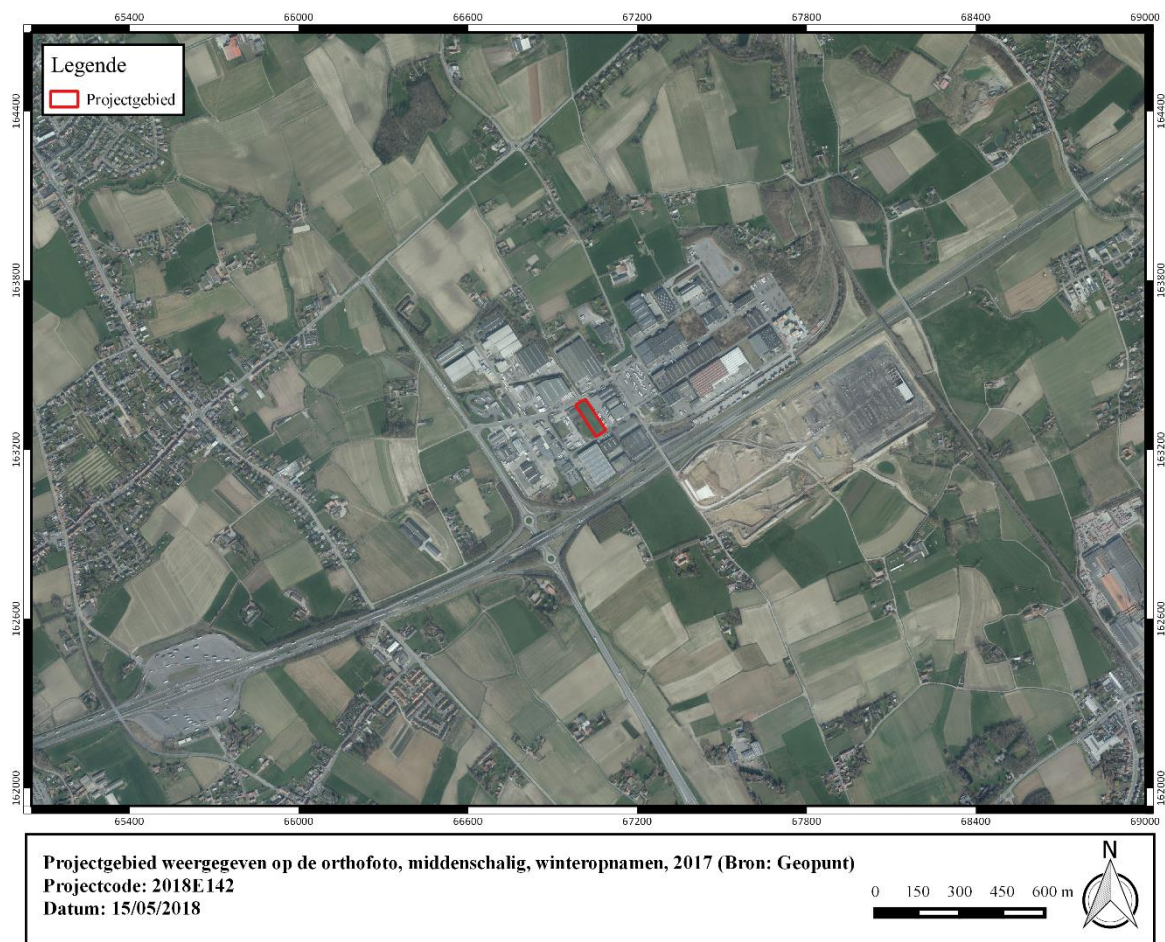

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Lauwe, deelgemeente van Menen in de provincie Oost-Vlaanderen. De Leie vormt in het noorden de natuurlijke grens met Wevelgem. In het oosten grenst Lauwe aan Marke en Aalbeke en in het zuiden en zuidwesten aan Rekkem. In het westen vormt de Meenensebeek de grens met Menen.

Het plangebied maakt deel uit van het industrieterrein LAR, en situeert zich ca. 2,3 kilometer ten zuiden van de dorpskern van Lauwe en 2,5 kilometer ten zuidoosten van de dorpskern van Rekkem

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 *Bestaande toestand*

De totale oppervlakte van het terrein bedraagt 5523 m². Op heden is het terrein in gebruik als braakliggend grasland.

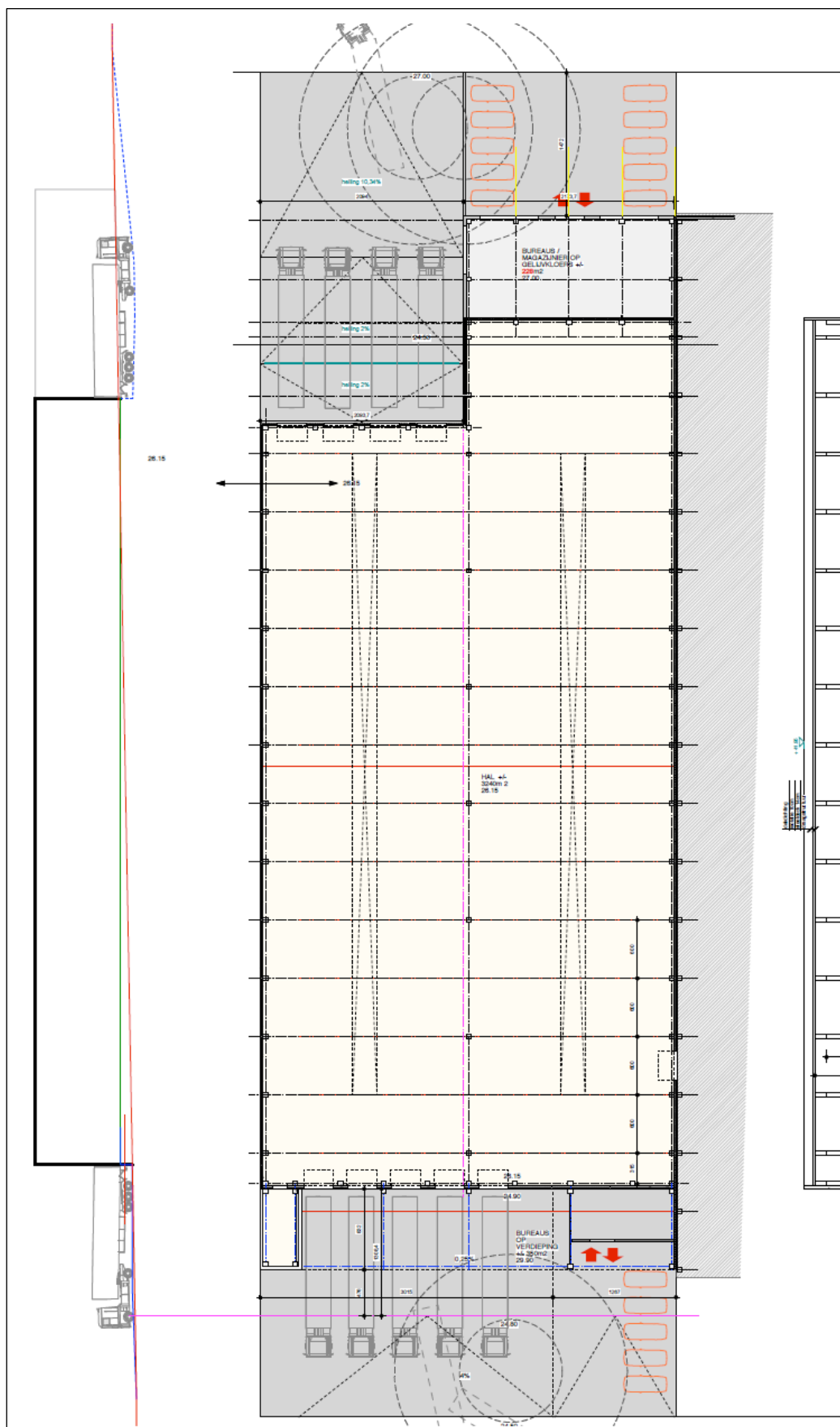
1.3.6.2.2 *Ontworpen toestand*

De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaand bedrijf in de vorm van een magazijn met bijhorende infrastructuur.

Er wordt een hal opgericht door middel van paalfunderingen over een totale oppervlakte van ca. 3240 m². Aangrenzend ten noorden worden bureaus ingericht over een oppervlakte van ca. 228 m². Het overige deel van het terrein (de zone ten noorden en ten zuiden van de geplande hal, 2055 m²) zal worden ingericht als wegenis, parkeergelegenheid en laad-en loszone. Hiertoe wordt een bodemingreep voorzien tot ca. 50 cm-mv.

Zie Bijlage 1 – Geplande werken

Figuur 4: Inplantingsplan ontworpen toestand (bron: opdrachtgever).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Moen (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 1: eolische afzetting
Bodemtypes	Lca
Potentiële bodemerosie	Zeer laag
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	Hoogte tussen 27,5 en 24,5 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Grensleie) Waterlopen: Rekkembeek, Bourbonbeek

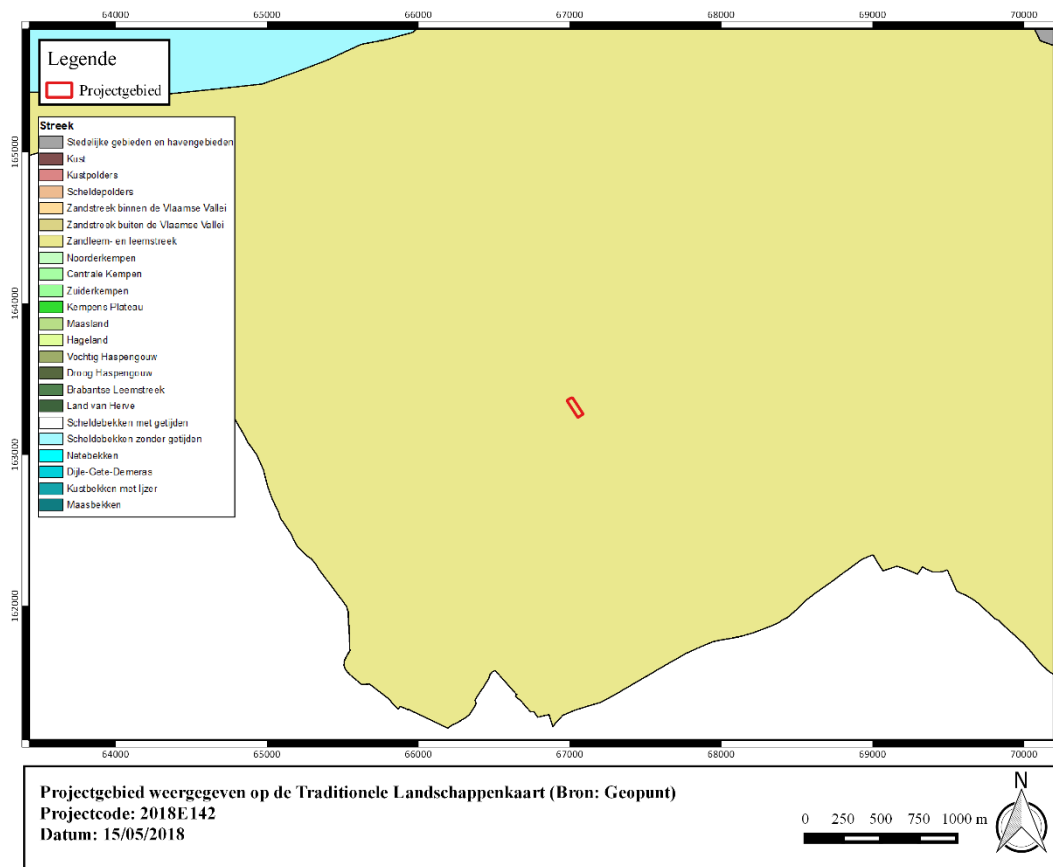
1.4.1.1 Landschappelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in de zandleem- en leemstreek in het Westelijk deel van het lemig Schelde-Leie interfluvium.

Het projectgebied kent een daling in de noordwestelijke richting met een hoogteverschil van ca. 3 m. De hoogte is gelegen tussen 27,5 en 24,5 m TAW. Het is gelegen binnen een uitgesneden alluviale vallei die zichtbaar is in de Tertiaire lagen. De Rekkembeek stroomt net ten noorden en oosten van het projectgebied terwijl de Bourbonbeek ten zuiden aanwezig is.

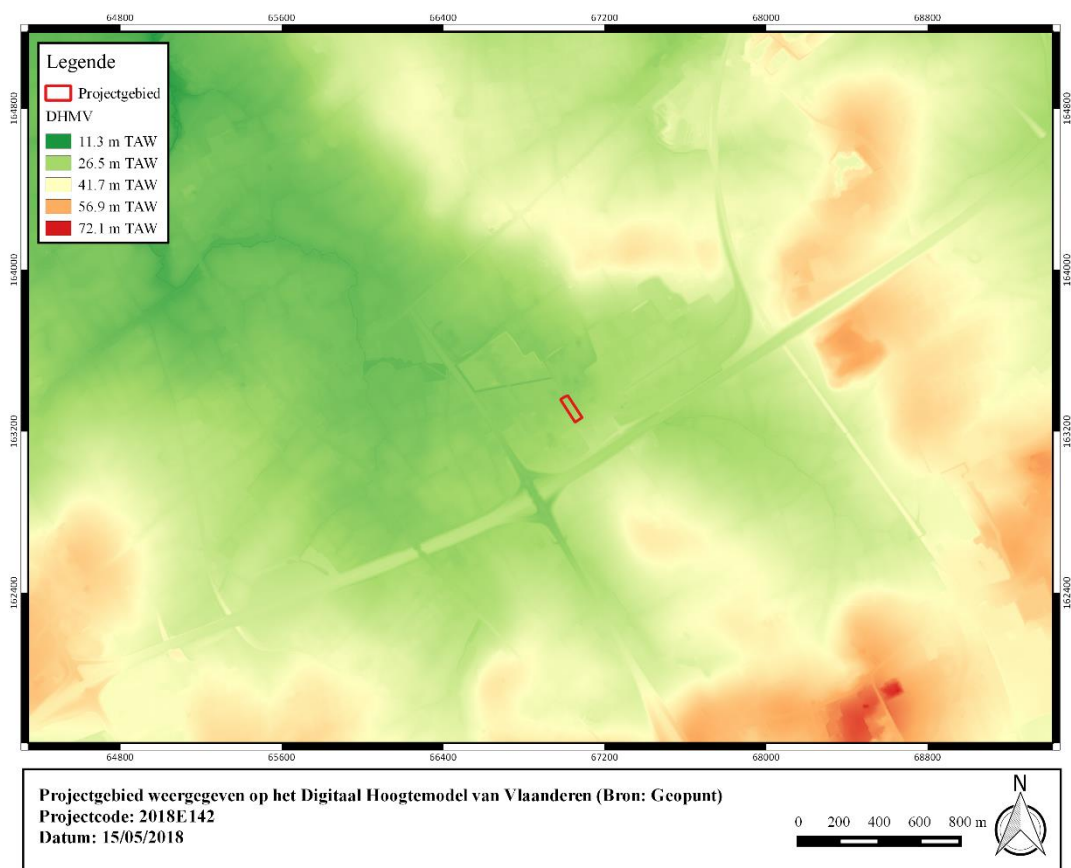
De potentiële bodemerrosie is gekarteerd als zeer laag. Dit is niet te verwonderen gezien de ligging binnen de alluviale vallei waar weinig tot geen bodemerrosie meer aanwezig zal zijn.

Hydrografisch is het gebied gelegen in het Leiebekken met deelbekken Grensleie.

Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

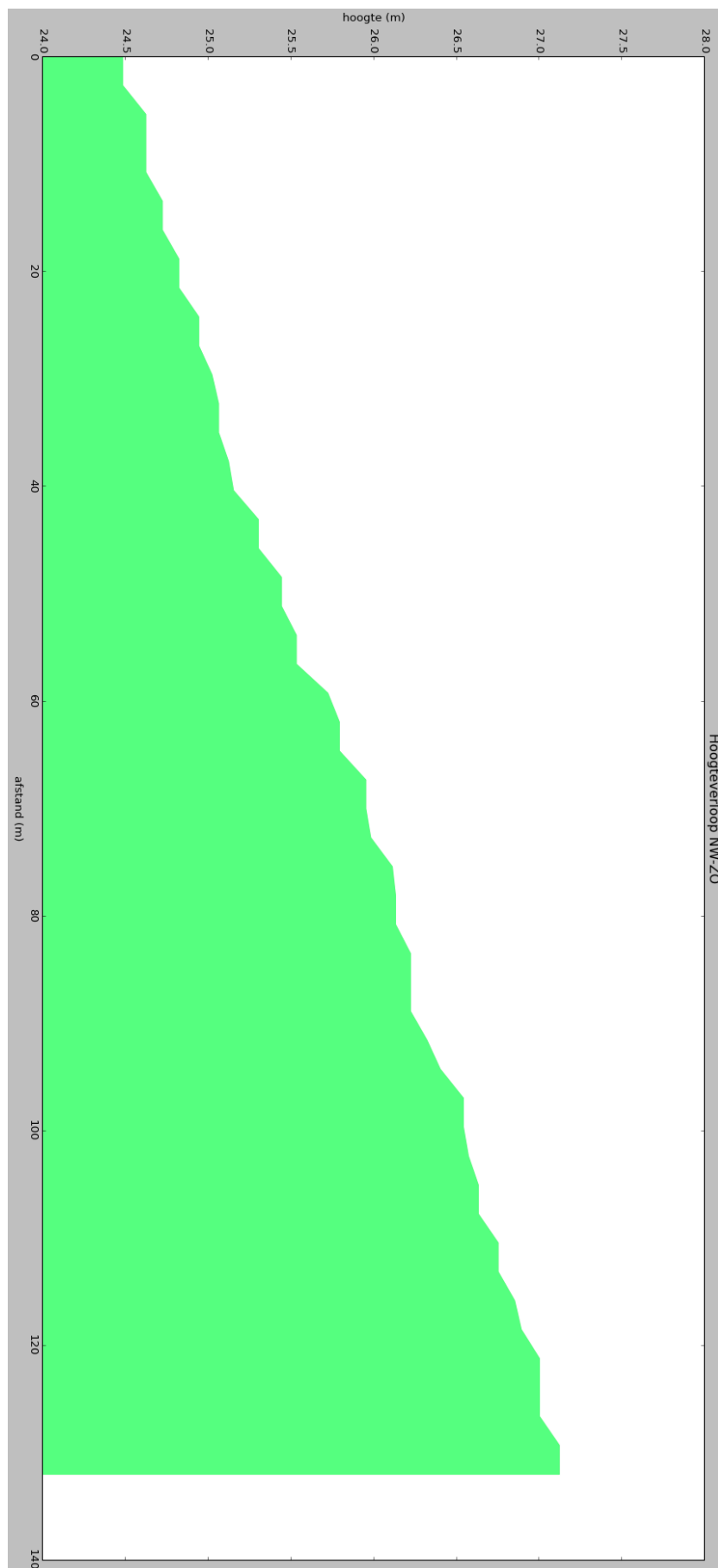

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

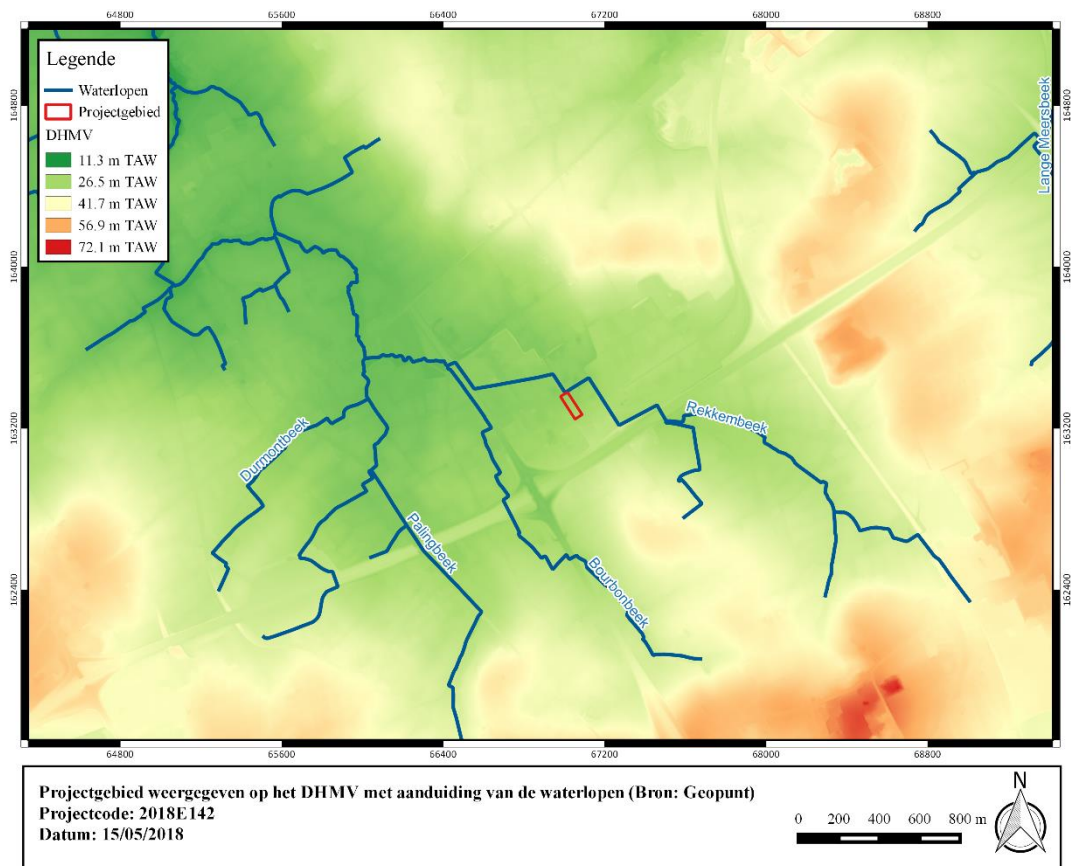
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 8: Hoogteverloop van het projectgebied (van noordwest naar zuidoost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (Bron: Geopunt).

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel 2018 (Bron: Geopunt).

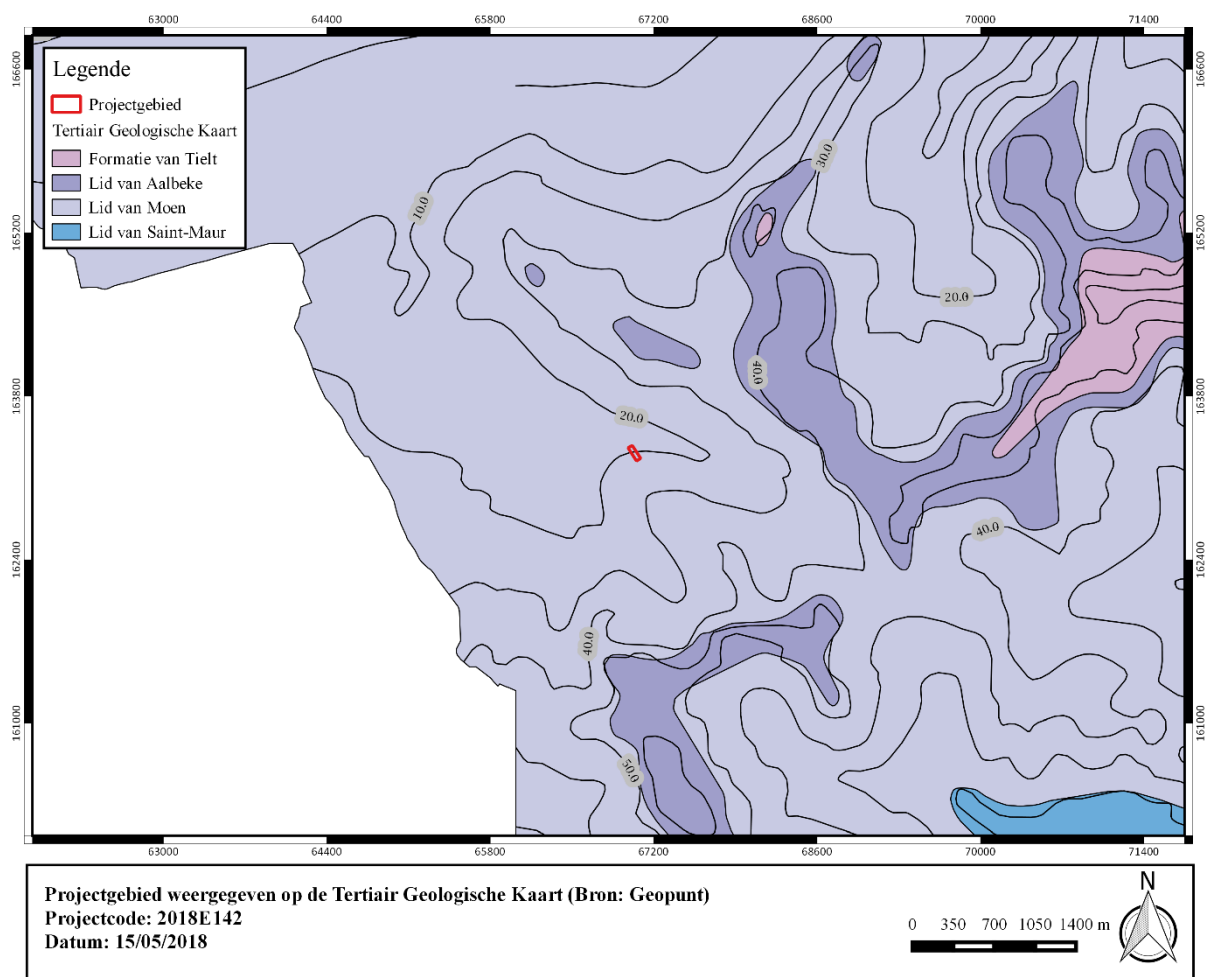
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingssmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingssmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

De insnijding, waar de Rekkembeek nu stroomt, is duidelijk te zien op de isohypsen weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart.

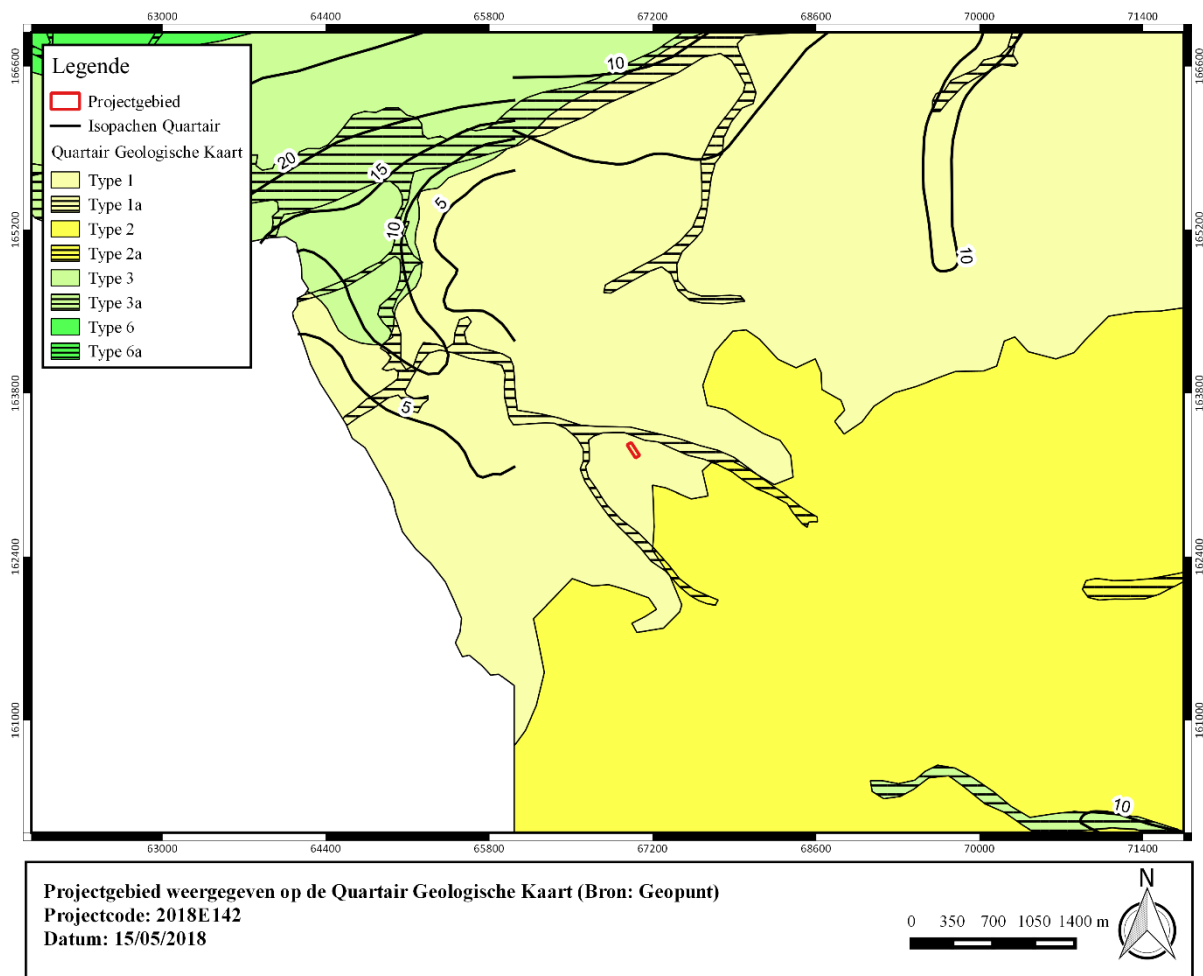

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

Het bodemtype **Lca** is een matig droge zandleembodem met textuur B horizont. De Ap horizont rust op een E horizont van ca. 40 cm dik of rechtstreeks op de textuur B horizont. De textuur B is aangereikt met klei en sesquioxiden en is een bruin zwaar zandleem. Roestverschijnselen beginnen tussen 80 en 120 cm.

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Historische context

Op ca. 2 kilometer ten westen van het plangebied werden bij recent onderzoek bewoningssporen uit de late ijzertijd en de Romeinse periode waargenomen (CAI 211381 & CAI 215301). De Romeinse aanwezigheid uitte zich o.a. in het aanleggen van wegen. Zo zou de Dronckaertstraat teruggaan op een oude Romeinse heirweg van Roncq naar Kortrijk.

Voordat Lauwe zich ontwikkelde als parochie was er vermoedelijk reeds een volmiddeleeuwse bidplaats. De heerlijkheid Lauwe zou teruggaan op een kleine nederzetting aan een doorwaadbare plaats aan de Leie. Bij een vooronderzoek in 2017 ten oosten van het plangebied werden sporen van erfindeling uit de volle middeleeuwen vastgesteld (CAI 218215).

Gedurende het Ancien Régime ressorteert Lauwe onder de kasselrij van Kortrijk en de roede der dertien provinciën. De heerlijkheid werd ingedeeld en een ruim aantal achterlenen. Het dorp wordt vermeld als Louwa in 1128 en als Lauha in 1143. Historisch-cartografische indicatoren wijzen op een bebouwingsconcentratie rondom de dorpskern en verspreide hoevebouw in de ruimere omgeving. Lauwe zou tot diep in de 19^e eeuw haar ruraal karakter behouden.

In de 19^e eeuw evolueert de gemeente Lauwe geleidelijk van een landbouwdorp naar een geïndustrialiseerde gemeente, wat zich o.a. veruitwendigt in een demografische groei van 1000 inwoners in 1800 tot bijna 5000 rond 1910. Deze bevolkingsevolutie brengt de uitbreiding van bepaalde wijken met zich mee. Ook de openbare infrastructuur werd uitgebouwd. In de 18de en 19de eeuw werden tevens heel wat hoeves opgetrokken die vaak teruggaan tot stichtingen van de 14de of 15de eeuw.

Het industrieterrein LAR ontwikkelt zich in de tweede helft van de 20^e eeuw.³

1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

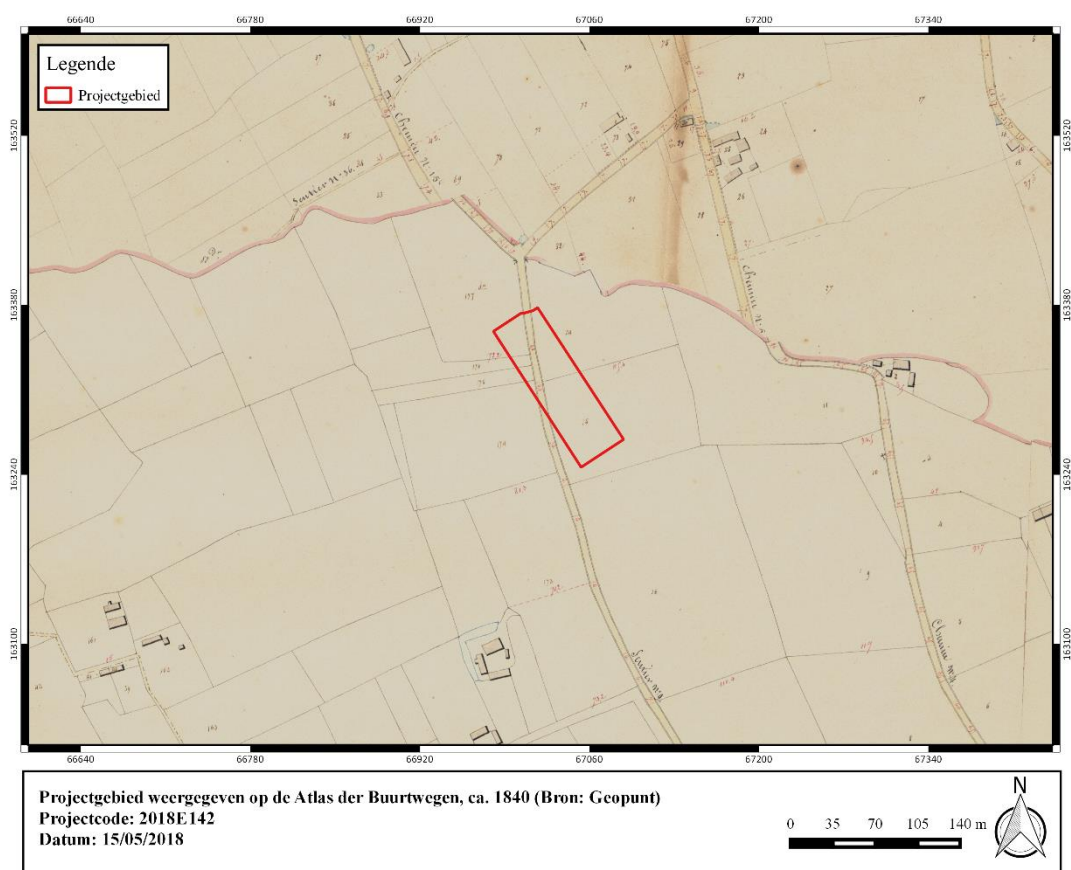
De Ferrariskaart geeft geen bebouwing weer binnen de contour van het plangebied. Doorheen de onderzoekzone loopt een noord-zuid georiënteerde wegenis. Langsheen de noord- en oostzijde van het plangebied stroomt de Rekkembeek. Het onderzoeksterrein is deels bebost en deels in gebruik als akkerland. De wijde omgeving van de onderzoekslocatie wordt gekenmerkt door uitgestrekte akkerlanden met verspreide hoevebouw.

De 19^e eeuwse cartografische bronnen geven tevens geen bebouwing weer binnen de contour van het plangebied. Het onderzoeksterrein wordt zowel op de Atlas der Buurtwegen als de Poppkaart doorsneden door een noord-zuid georiënteerde wegenis.

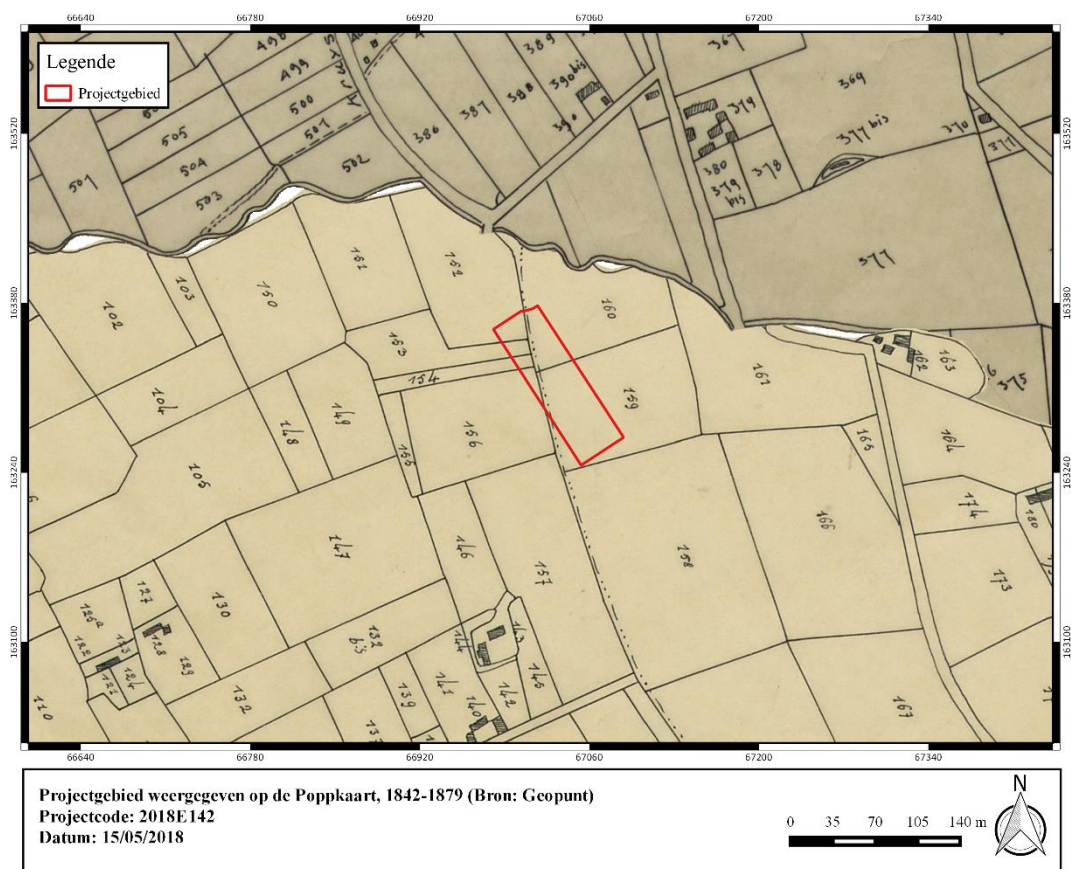
³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Lauwe [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121791> (geraadpleegd op 24 mei 2018).

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart (Bron: Geopunt).

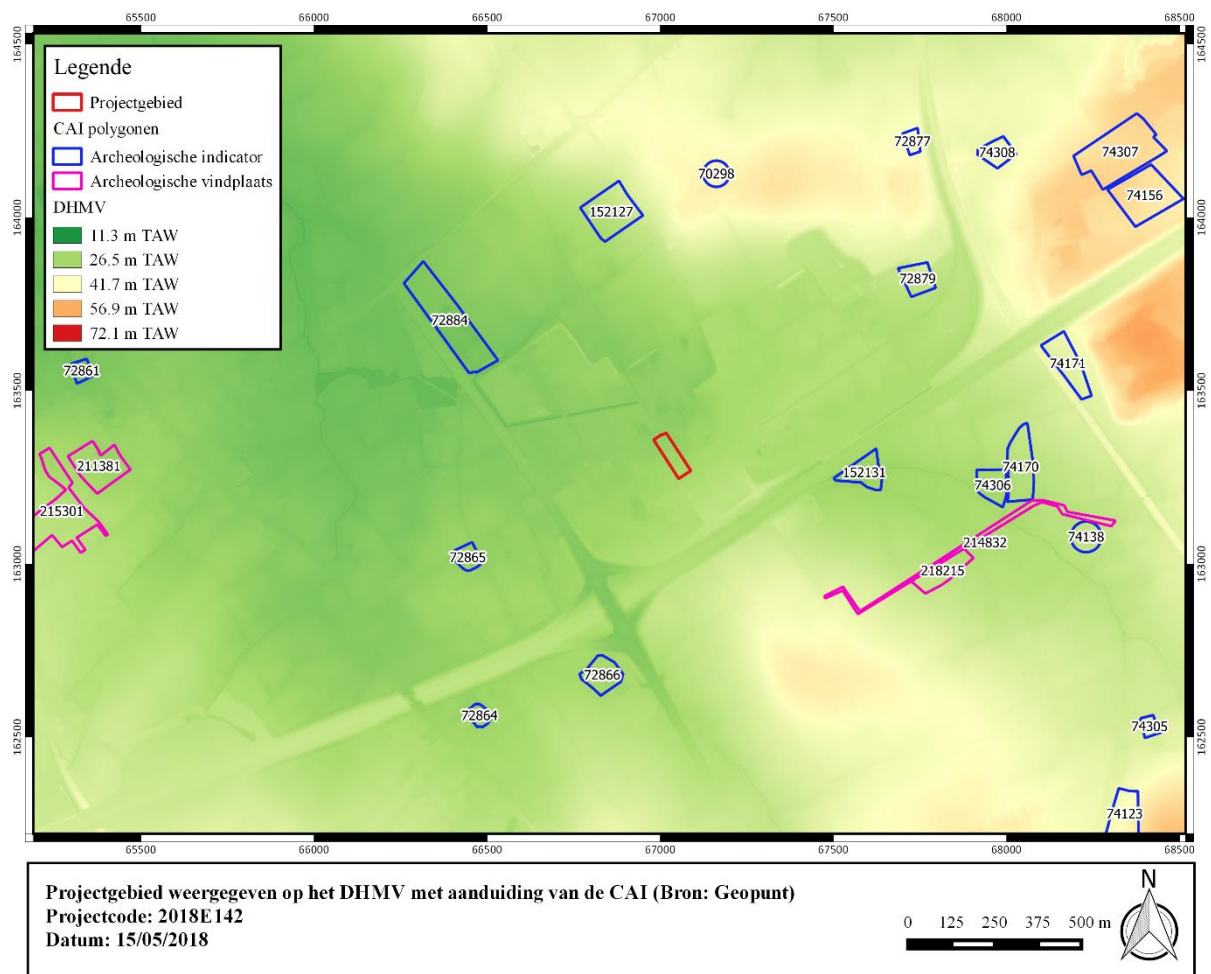
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Op het plangebied of de directe omgeving zijn geen archeologische waarden gekend. Een tweetal kilometer ten westen van het plangebied werden bij onderzoek in 2013 en 2016 bewoningssporen uit de late ijzertijd en Romeinse periode waargenomen (CAI 211381 & CAI 215301). Ten oosten van het plangebied werden bij een vooronderzoek in 2017 resten van erfindeling uit de volle middeleeuwen geregistreerd (CAI 218215). Verder betreffen de gekende waarden in de ruime omgeving enerzijds cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne hoeves met walgracht en anderzijds laat- tot postmiddeleeuws vondstmateriaal dat werd gerecupereerd bij een veldprospectiecampaagne in het kader van een licentiaatsverhandeling.

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

211381	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Midden-Romeinse tijd: grachten en greppels, enkele kuilen, pakket colluvium, geassocieerd met Romeins aardewerk Bron: Devroe A., Claesen J., Janssens N., Krekelbergh N. 2013: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Menen, Tibeertstraat, BAAC Vlaanderen Rapport 67, Gent.
--------	--

214832	Mechanische prospectie (2016); NK: 15 meter Onbepaald: greppels en paalkuilen Bron: Demoen D., Claus A., Krekelbergh N. 2016: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Menen- Meersweg (Lar Zuid), BAAC Vlaanderen Rapport 284, Gent.
215301	Mechanische prospectie (2016); NK: 15 meter Late ijzertijd: Paalkuilen en kuilen waarin clusters kunnen herkend worden. Enkele houtskoolrijke kuilen, greppels en grachten. Romeinse tijd: Paalkuilen en kuilen waarin clusters kunnen herkend worden. Enkele houtskoolrijke kuilen, greppels en grachten. De bewoning uit de Late IJzertijd en de vroeg-Romeinse periode bestaat uit een aantal verschillende sporentypes. De meest vondstenrijke sporen betreffen een grote waterdragende structuur en een aantal greppels. De grote waterdragende structuur wordt wegens de grote omvang van het spoor geïnterpreteerd als een soort poel waarin tijdens verschillende fasen nederzettingsafval werd gedumpt. De greppels hadden vermoedelijk een begrenzend of afbakende functie. Hoewel het volledige verloop van deze greppels niet helemaal duidelijk is, kunnen we de aanwezigheid van een enclosure vermoeden. Een aanwijzing hiervoor zijn een concentratie omvangrijke kuilen en paalkuilen Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/1366/bijlagen/6856
218215	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: Sporen, gelinkt aan extensieve inrichting en exploitatie van het landschap. Deze sporen klimmen op tot de 13e eeuw. Daarnaast enkele kuilen met geïsoleerde ligging. Bron: David Demoen & Stephanie Sadones 2017: Archeologienota Menen, Meersweg: Verslag van Resultaten. BAAC Vlaanderen Rapport 508, Gent.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

70298	Indicator cartografie; NK: 150 meter 17^e eeuw: molen
-------	---

72861	Indicator cartografie; NK: 15 meter Onbepaald: site met walgracht
72864	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
72865	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
72866	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
72877	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
72879	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
72884	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74307	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74308	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
152127	Indicator cartografie; NK: 15 meter Onbepaald: site met walgracht
152131	Indicator cartografie; NK: 250 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht

Veldprospecties

74123	Veldprospectie (Vauterin, C., 1990); NK: 15 meter Late middeleeuwen: aardewerk – bouwmateriaal – site met walgracht
-------	--

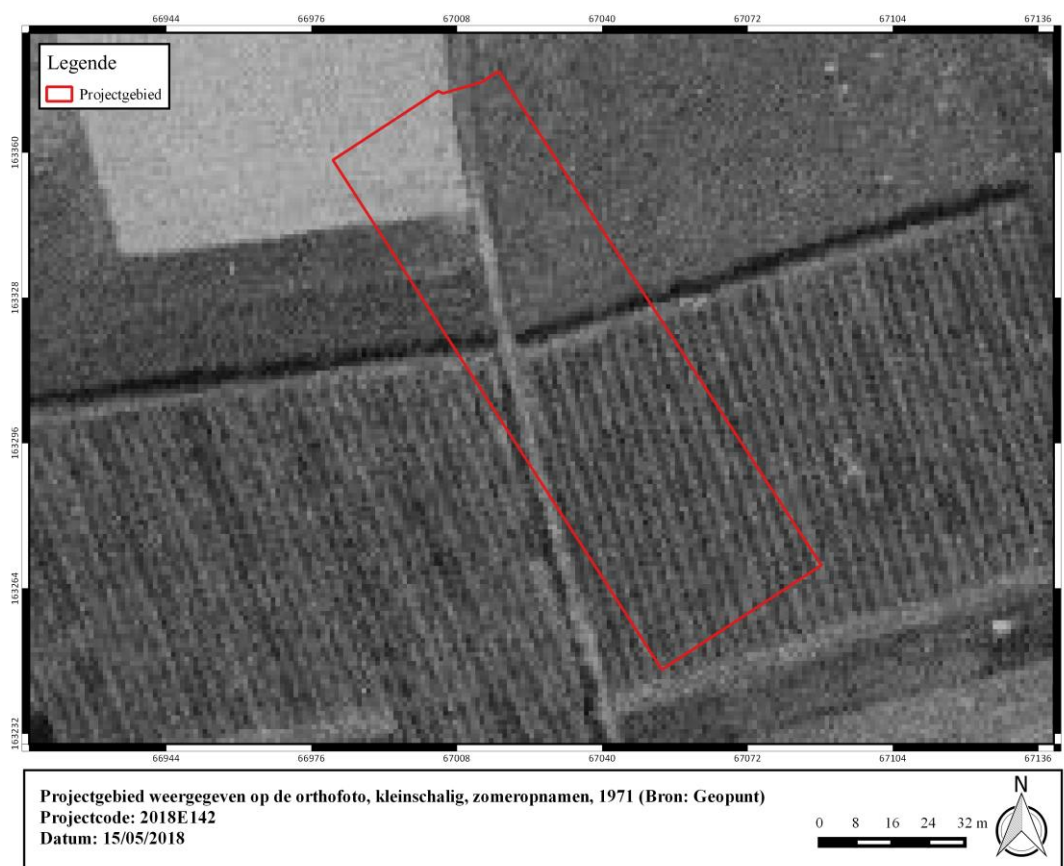
	Bron: Vauterin, C., 1991, Archeologische streekbeschrijving van de gemeenten Aalbeke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie, Universiteit Gent
74138	Veldprospectie (Vauterin, C., 1990); NK: 15 meter Nieuwe tijd: postmiddeleeuwse schervan: rood aardewerk, rood geglaazuurd aardewerk, grijs steengoed, witte pijpen, door bemesting op akker verspreid Bron: Vauterin, C., 1991, Archeologische streekbeschrijving van de gemeenten Aalbeke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie, Universiteit Gent
74156	Veldprospectie (1990); NK: 15 meter 18 ^e eeuw: aardewerk – bouw materiaal Bron: VAUTERIN C., 1991, Archeologische streekbeschrijving van de gemeenten Aalbeke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie, Universiteit Gent
74170	Veldprospectie (Vauterin, C., 1990); NK: 15 meter Nieuwe tijd: postmiddeleeuwse schervan: rood aardewerk, rood geglaazuurd aardewerk, faience, grijs steengoed, bruin en grijs zoutglazuur, majolica. Bron: Vauterin, C., 1991, Archeologische streekbeschrijving van de gemeenten Aalbeke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie, Universiteit Gent.
74171	Veldprospectie (Vauterin, C., 1990); NK: 15 meter Late middeleeuwen: beige steengoed, reducerend gebakken aardewerk Nieuwe tijd: postmiddeleeuwse schervan, oxiderend gebakken aardewerk, wit of geel aardewerk, steengoed, pijpen – groen dun- en dikwandig glas, bodemfragment van zgn. potfles in groen, dikwandig glas. – 10-tallen dakpan- en baksteenfragmenten. Bron: Vauterin, C., 1991, Archeologische streekbeschrijving van de gemeenten Aalbeke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie, Universiteit Gent.
74305	Veldprospectie (Vauterin, C., 1988); NK: 150 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht. Bron: Vauterin, C., 1991, Archeologische streekbeschrijving van de gemeenten Aalbeke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie, Universiteit Gent.
74306	Veldprospectie (Vauterin, C., 1990); NK: 15 meter

	Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht Nieuwe tijd: postmiddeleeuwse scherven verspreid over terrein: rood, geglazuurd aardewerk, grijs steengoed Bron: Vauterin, C., 1991, Archeologische streekbeschrijving van de gemeenten Aalbeke, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie, Universiteit Gent.
--	--

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie heeft een duidelijke evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Op de orthofoto van 1971 loopt doorheen het onderzoeksterrein een noord-zuid georiënteerde wegenis. Deze wegenis is tevens te zien op de historisch-cartografische bronnen (zie 1.4.2.2) Het overgrote deel van het terrein is in gebruik als akker.

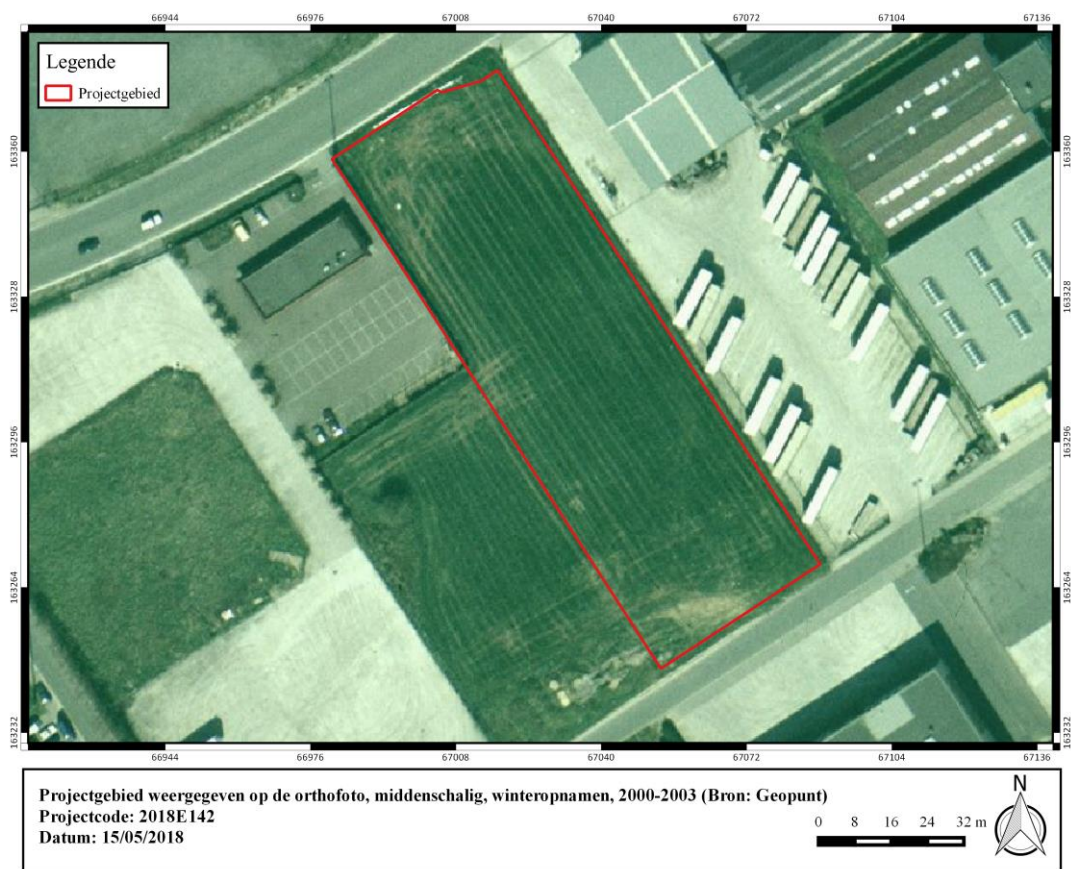
Vanaf de orthofoto 1979-1990 situeert het plangebied zich binnen de industriezone LAR. Het onderzoeksterrein sluit aan bij industriële bebouwing en was tot recent in gebruik als akkerland. Op heden is het terrein in gebruik als braakliggend grasland.

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Huidige toestand van het terrein (Bron: Google Streetview).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de uitbreiding van zijn infrastructuur op de industriezone LAR te Menen. De werken omvatten het bouwen van een nieuwe loods, kantoren en bijhorende infrastructuur. Het plangebied is ca. 0,55ha groot en ligt momenteel braak.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in de zandleemstreek op een 200-tal meter ten zuiden van de loop van de Rekkembeek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen. Het sediment bestaat uit droge zandleem. Deze gegevens wijzen op een relatief éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. Het terrein is gelegen binnen een gradiëntsituatie, wat een verhoogde trefkans inzake mesolithische artefactensites impliceert. Gelet het recente landgebruik is de verwachting m.b.t. tot de bewaring hiervan niet gunstig.

De beschikbare cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van het plangebied en de ruime omgeving. Op de Ferrariskaart is het plangebied in gebruik als akker en boomgaard. Doorheen het plangebied loopt een noord-zuid gerichte wegenis naar een noordelijk gelegen oversteekplaats in de Rekkembeek. Verspreid in de omgeving wordt een veelvoud aan alleenstaande hoeves afgebeeld. De orthofotosequentie geeft aan dat het terrein de voorbije decennia in gebruik was als landbouwgrond. Vanaf de jaren 2000 wordt de directe omgeving ingenomen door industrieterreinen in het kader van de ontwikkeling van de industriezone LAR. Heden ligt het terrein braak. Gelet het machinaal ploegen na de Tweede Wereldoorlog en de oppervlakkige archeologische situatie zijn de bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactensites niet gunstig.

Op het plangebied of de directe omgeving zijn geen archeologische waarden gekend. Een tweetal kilometer ten westen van het plangebied werden bij onderzoek in 2013 en 2016 bewoningssporen uit de late ijzertijd en Romeinse periode waargenomen (CAI 211381 & CAI 215301). Ten oosten van het plangebied werden bij een vooronderzoek in 2017 resten van erfindeling uit de volle middeleeuwen geregistreerd (CAI 218215). Verder betreffen de gekende waarden in de ruime omgeving enerzijds cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne hoeves met walgracht en anderzijds laat- tot postmiddeleeuws vondstmateriaal dat werd gerecupereerd bij een veldprospectiecampagne in het kader van een licentiaatsverhandeling.

Concreet is er ter hoogte van het plangebied een trefkans inzake sporenarcheologie en kan er uitgegaan worden van een relatief éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

3 Bijlagen

Projectcode	2018^E142
Onderwerp	Lar Rekkembeek
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	4
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Inplantingsplan
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele Landschappen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	6
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	7
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	8
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosiekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	11
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	12
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	13
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018

Plannummer	14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	17
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	22
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	15/05/2018